



PISA

У ЦЕНТРИ УВАГИ



education policy education policy education policy education policy education policy educat

policy

34

Де у світі учні мають високі результати навчання? Які країни та економіки успішно впроваджують освітні реформи?

- ✓ Країни, у яких учні мають високі результати навчання та які успішно впроваджують освітні реформи, мають кілька основних спільних характеристик, а саме: віра в потенціал кожного свого учня, тверда політична воля й спроможність усіх зацікавлених сторін наполегливо реалізувати узгоджені дії для вдосконалення системи освіти.
- ✓ Країни та економіки, які за останні кілька років показали підвищення результатів PISA із читання, досягли цього завдяки зменшенню частки учнів із низькими результатами, збільшенню частки учнів із високими результатами та/або зменшенню негативного впливу соціально-економічних чинників на результати навчання учнів.

Оприлюднення результатів PISA традиційно провокує жваву дискусію стосовно освітньої політики в країнах та економіках, які беруть участь у дослідженні. Чому нас мають турбувати результати щотрирічного оцінювання успішності різних систем освіти в підготовці учнів до повноцінного й продуктивного життя? PISA не тільки фіксує результати 15-річних учнів у навчанні читання, математики й природничо-наукових дисциплін у конкретний час, але й дає можливість нам зазирнути в майбутнє. За результатами нещодавнього дослідження щодо компетентностей дорослих, яке проводилося ОЕСР у межах Програми міжнародного оцінювання компетентностей дорослих (англ. Programme for the International Assessment of Adult Competencies, скорочено – PIAAC), виявлено, що **між результатами країн у різних циклах PISA та рівнем читацької та математичної грамотності відповідних вікових груп у їхньому подальшому житті спостерігається сильна кореляція**. Результати опитування дорослих показали, що дорослі з високим рівнем сформованості умінь і компетентностей мають вдвічі більше шансів на працевлаштування й майже втричі більше шансів отримувати заробітну плату на рівні «вище середньої», ніж дорослі з низьким рівнем сформованості умінь і компетентностей. Інакше кажучи, низький рівень сформованості умінь і компетентностей особи суттєво обмежує її доступ до високооплачуваної роботи, яка, крім іншого, може приносити їй відчуття глибокого задоволення. До того ж ті, хто показує високий рівень сформованості умінь і компетентностей, зазвичай часто долучаються до волонтерства, частіше бачать себе суб'єктами, а не об'єктами політичних процесів, а також, як правило, схильні будувати стосунки на довірі. Таким чином, справедливість, порядність та участь громадян у державній політиці залежить від їхніх умінь і компетентностей.

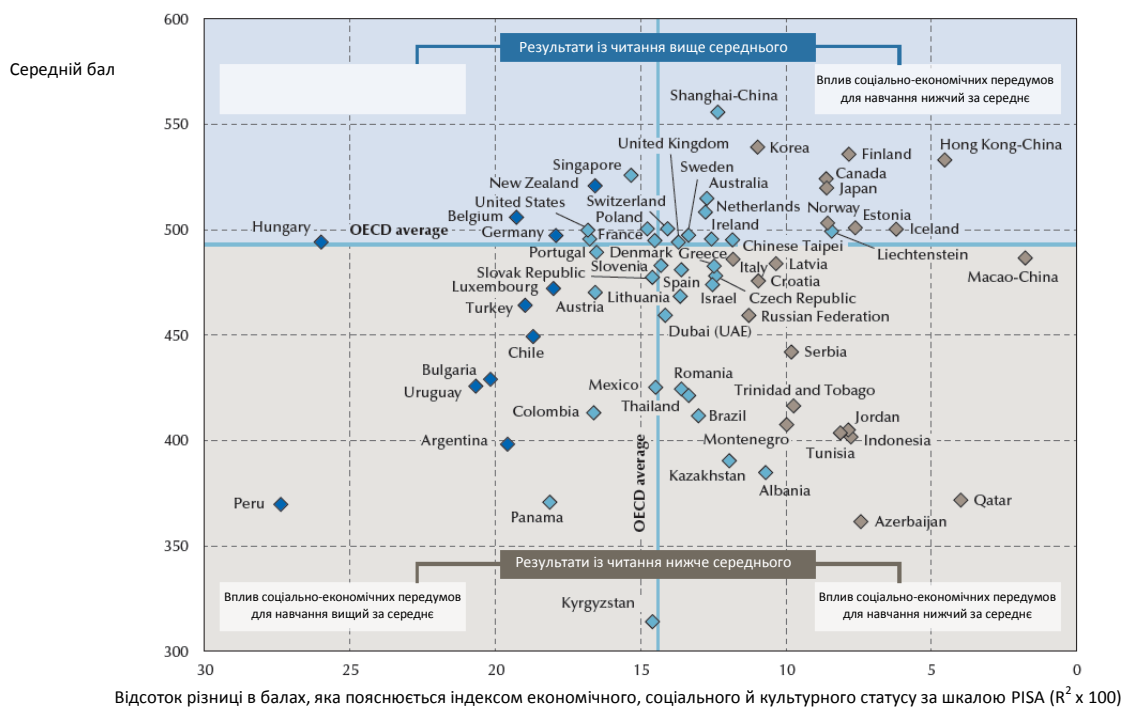
Багато таких умінь і компетентностей формуються в процесі здобуття обов'язкової освіти. PISA не тільки вимірює, що знають учні наприкінці періоду здобуття обов'язкової освіти, але й те, як вони можуть використовувати свої знання. Не менш важливим результатом дослідження PISA є можливість для політиків й освітян різних країн дізнатися про найефективніші політичні системи та про кроки в галузі освіти, які можуть бути адаптовані до тих чи тих місцевих контекстів. Для цього в межах дослідження проводиться міжнародне порівняння результатів учнів і чинників, які впливають на ці результати, наприклад, ставлення учнів до навчання, соціально-економічні передумови для їхнього навчання, політика в галузі освіти, освітні практики й ресурси, які використовуються в різних країнах та економіках.

Упродовж багатьох років результати PISA демонструють, що країни, які показують **найвищі освітні результати** в PISA, наприклад, Канада, Фінляндія, Гонконг (Китай), Японія, Корея, Нова Зеландія та Шанхай (Китай), розташовані в різних частинах світу, надзвичайно різняться за культурними традиціями й перебувають на різних етапах розвитку. Крім цього, результати PISA свідчать, що не завжди високі освітні результати залежать від рівності в доступі до освітніх можливостей: у деяких країнах із високими результатами PISA учні зі сприятливими й несприятливими передумовами для навчання отримують однакові результати. Наприклад, у Канаді, Естонії, Фінляндії, Гонконзі, Ісландії, Кореї й Ліхтенштейні результати учнів у тестуванні PISA із читання вищі за середній показник по OECD, але вплив соціально-економічного статусу учнів на результати PISA в цих країнах нижчий, ніж в інших.

Рівні освітні можливості й високі результати навчання не взаємовиключні

Середні результати PISA в тестуванні із читання, за країнами походження учнів-іммігрантів

- ♦
- ♦
- ♦ Ступінь залежності між результатами PISA й соціально-економічними передумовами для навчання вищий за середнє по країнах OECD.
- ♦ Ступінь залежності між результатами PISA й соціально-економічними передумовами для навчання з погляду статистичної значимості не



Джерело: OECD, База даних PISA-2009, табл. II.3.2.
StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932343589>

PISA показує, як країни та економіки можуть вдосконалити свої системи освіти

Сьогодні проекту PISA вже понад 10 років. Тепер це дослідження може показувати, як змінюються результати навчання учнів із плином часу. У PISA-2009 були визначені країни, які можна вважати **успішними реформаторами** в галузі освіти, – це ті країни, де наприкінці першого десятиліття нового тисячоліття 15-річні учні мали вищі результати із читання, ніж учасники тестування PISA в цих країнах у 2000 р. Із 26 країн із порівнюваними результатами половина, а саме Албанія, Бразилія, Чилі, Німеччина, Угорщина, Індонезія, Ізраїль, Корея, Латвія, Ліхтенштейн, Перу, Польща й Португалія, підвищила свої результати із читання в період із 2000 р. до 2009 р. Те, що таким різним країнам удалося досягти підвищення рівня результатів PISA у тестуванні із читання, указує на можливість будь-якої країни, незалежно від її культури, традицій, рівня розвитку або рівня компетентностей учнів на початковому етапі участі в дослідженні, підвищити успішність учнів у навчанні.

Такі країни, як Бразилія, Індонезія й Перу, настільки підвищили рівень навчання своїх учнів, що їхні результати PISA із читання підвищилися з рівня, який був набагато нижчий за середнє у 2000 р., до набагато ближчого до середнього у 2009 р. При цьому в цих країнах суттєво зменшилася частка учнів із низькими результатами в тестуванні PISA із читання. У деяких інших країнах, наприклад, Японії й Кореї, і до того високі результати PISA підвищилися завдяки збільшенню частки учнів із найвищими результатами PISA. В Албанії, Чилі, Німеччині й Латвії – країнах, де на початковому етапі участі в дослідженні результати PISA дуже відрізнялися, – залежність між соціально-економічними передумовами для навчання учнів і їхніми результатами в тестуванні PISA із читання зменшилася, а загальні результати учнів у тестуванні PISA із читання підвищилися.

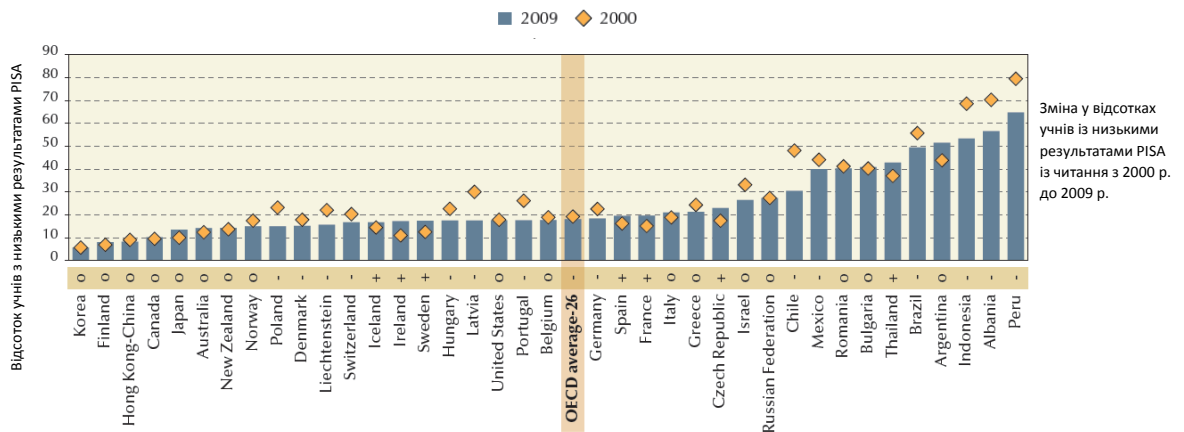
Ці приклади свідчать, що результати навчання учнів читання, математики й природничо-наукових дисциплін не є ані наперед заданими, ані незмінними. У належних умовах усі учні можуть підвищити свою навчальну успішність. PISA допомагає ідентифікувати такі належні умови – конкретні практики й політичні кроки, які забезпечують ефективні освітні можливості для учнів.

Удосконалення системи освіти – це спільна й критично відповідальна справа усіх зацікавлених сторін

Але водночас дослідження PISA показує, що майже половина країн, результати яких можна було порівнювати за роками, зовсім не підвищила результатів своїх учнів у період із 2000 р. до 2009 р. Розглянуті сукупно, ці результати дають підстави стверджувати, що підвищення освітніх результатів потребує політичної волі, цілеспрямованих та узгоджених зусиль, спільної відповідальності політиків, освітян, учнів і їхніх сімей.

PISA, використовуючи спеціально розроблені інноваційні інструменти, також намагається виявити здатність учнів адаптуватися до середовища, яке надзвичайно швидко змінюється. Наприклад, під час PISA-2009 проводилося тестування із цифрової читацької грамотності учнів, за допомогою якого перевірялося, наскільки 15-річні учні підготовлені до вправної навігації в онлайн-середовищі й використання інформації, яку вони отримують у цифровому вигляді.

Низькі результати PISA зараз – можуть бути сигналом про проблеми в майбутньому



Примітка: Країни розташовані відповідно до збільшення відсотка учнів із низькими результатами PISA, тобто учнів, які не досягли рівня 2 в тестуванні PISA із читання у 2009 р. (від найнижчого до найвищого відсотка).

Джерело: ОЕСР, База даних PISA-2009, табл. V.2.2.

StatLink: <http://dx.doi.org/10.1787/888932359967>

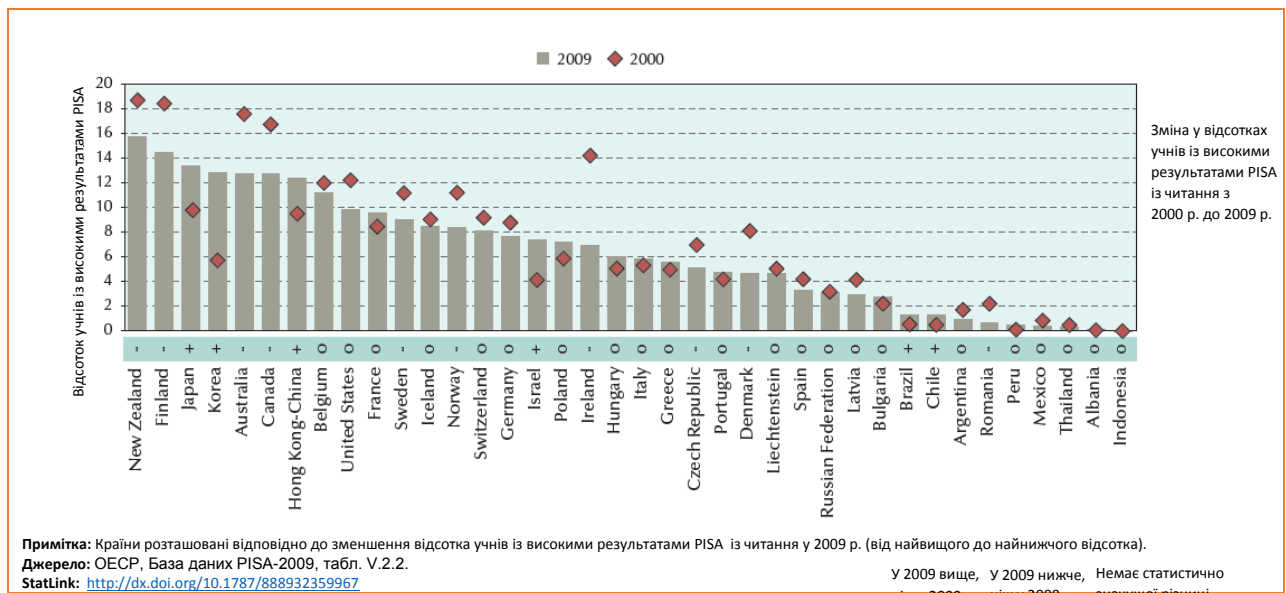
	У 2009 вище, ніж у 2000	У 2009 нижче, ніж у 2000	Немає статистично значущої різниці
Рівень надійності 95 %	+	-	o

Дедалі частіше 15-річні учні стикаються з потребою використовувати комп'ютери в буденному житті, тому у 2012 р. оцінювання цифрової читацької грамотності було доповнене оцінюванням цифрової математичної грамотності, а також – уперше – оцінюванням здатності учнів розв'язувати комплексні проблеми, працюючи в цифровому середовищі. PISA долучилася й до пошуку відповідей на питання, які гостро поставила фінансова криза 2008 р. Для цього було розроблено інструмент для оцінювання фінансової грамотності учнів, яке допомогло зрозуміти, чи володіють 15-річні підлітки фінансовими поняттями та чи можуть використовувати фінансову інформацію для прийняття обґрунтованих рішень.

Отже, якщо Ви хочете знати, чому результати PISA мають турбувати Вас, подумайте про майбутнє Вашої дитини, про Ваші власні професійні досягнення, а також про конкурентоспроможність Вашої країни в умовах глобальної економіки. Це й виявиться причиною того, чому результати PISA повинні турбувати Вас.

Учні з високими результатами навчання – це джерело талановитих кадрів для країни

	+	-	o



Рівень надійності 95%

Узагальнення: У будь-якій країні кожен учень може мати високі результати навчання та/або підвищувати їх. Результати PISA не тільки показують можливості для цього, але й підкреслюють значущість політичної волі, стійких та узгоджених зусиль і спільної відповідальності всіх зацікавлених сторін у досягненні відмінних результатів у галузі освіти.

За більш детальною інформацією звертайтеся до Андреаса Шлейхера (Andreas Schleicher, Andreas.Schleicher@oecd.org)

Ознайомтеся з OECD (2010), *PISA 2009 Results: What Students Know and Can Do: Student Performance in Reading, Mathematics and Science, Volume I*, OECD Publishing;
 OECD (2010), *PISA 2009 Results: What Makes a School Successful? Resources, Policies and Practices, Volume IV*, OECD Publishing.

Відвідайте сайт:
www.pisa.oecd.org
www.oecd.org/pisa/infocus

Читайте також:
 Основні результати PISA-2012